

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2008-2009

3 MAART 2009

Voorstel van resolutie met betrekking tot de problematiek van de productie van agrobrandstoffen in het licht van de voedselveiligheid van de ontwikkelingslanden

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN MEVROUW ZRIHEN

In de considerans, in punt A, tussen het woord «alsook» en de woorden «de toegenomen», de woorden «de toegenomen productiekosten,» invoegen.

Nr. 2 VAN MEVROUW ZRIHEN

In de considerans een punt Abis (nieuw) invoegen, luidende :

«*Abis. overwegende dat het ontbreken van een internationale aanpak van de ontwikkeling van de agrobrandstoffen de druk op de landbouwgronden voor de voedingsproducten zal doen toenemen en steeds meer speculatie met zich zal brengen;*».

Nr. 3 VAN MEVROUW ZRIHEN

In de considerans, in punt B, het woord «gevolgen» vervangen door de woorden «mogelijke impact» en de woorden «ongeacht of het gaat om» vervangen door het woord «op».

Zie:

Stukken van de Senaat:

4-1015 - 2008/2009:

Nr. 1: Voorstel van resolutie van mevrouw Zrihen c.s.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2008-2009

3 MARS 2009

Proposition de résolution relative à la problématique de la production d'agrocarburants liée à la sécurité alimentaire des pays en développement

AMENDEMENTS

N° 1 DE MME ZRIHEN

Dans les considérants, dans le point A, insérer les mots «l'augmentation des coûts de production,» entre le mot «comme» et les mots «l'augmentation».

N° 2 DE MME ZRIHEN

Dans les considérants, insérer un point Abis (nouveau), rédigé comme suit :

«*Abis. considérant que l'absence d'un encadrement international du développement des agrocarburants accentuera la pression sur les surfaces cultivables pour les produits alimentaires et entraînera une spéculation toujours plus importante;*».

N° 3 DE MME ZRIHEN

Dans les considérants, dans le point B, remplacer le mot «conséquences» par les mots «impacts possibles» et supprimer les mots «que ce soit».

Voir:

Documents du Sénat:

4-1015 - 2008/2009 :

N° 1: Proposition de résolution de Mme Zrihen et consorts.

Nr. 4 VAN MEVROUW ZRIHEN

In de considerans, punt D vervangen door wat volgt:

«gelet op de doelstellingen van de Europese Ministerraad van maart 2007 alsook op de steun van België voor de ontwikkeling van agrobrandstoffen van de «tweede generatie» (of zelfs van de «derde generatie»), waarbij in hoofdzaak afgeleide producten en afvalstoffen worden gebruikt;».

Verantwoording

De situatie is veranderd, want het gaat nu om 10% hernieuwbare energie, waarin ook de elektrische, de hybride energie, enz. is vervat.

Nr. 5 VAN MEVROUW ZRIHEN

In het dispositief, in punt 2, het woord «eerste,» invoegen tussen de woorden «agrobrandstoffen van de» en de woorden «tweede en derde generatie».

Verantwoording

Er moet een regeling komen voor de agrobrandstoffen van alle generaties.

Nr. 6 VAN MEVROUW ZRIHEN

In het dispositief, punt 3 aanvullen met de woorden :

«en het ontstaan te stimuleren van nationale en regionale beleidsvormen in de landen van het Zuiden, in overleg met de landbouwproducenten alsook ter ondersteuning van de acties van de leden van het maatschappelijk middenveld die op dat gebied actief zijn;».

Nr. 7 VAN MEVROUW ZRIHEN

In het dispositief, een punt 4bis, (nieuw) invoegen, luidende :

«4bis. een systeem van certificatie en traceerbaarheid van de agrobrandstoffen die voortkomen uit een «erkende duurzame productieketen» te waarborgen, zodat ze gemakkelijker toegang krijgen tot de «energiemarkten»;».

Nº 4 DE MME ZRIHEN

Dans les considérants, remplacer le point D par ce qui suit :

«considérant l'objectif fixé par le Conseil des ministres européens de mars 2007 ainsi que le soutien de la Belgique au développement des agrocarburants dits de «seconde génération» (voire de «troisième génération») qui, pour leur majeure partie, valorisent les produits secondaires et les déchets;».

Justification

Ce n'est plus le cas car il s'agit désormais de 10% de renouvelable, ce qui inclus également l'électrique, l'hybride, etc.

Nº 5 DE MME ZRIHEN

Dans le dispositif, dans le point 2, insérer le mot «première,» entre les mots «ces agrocarburants de» et les mots «deuxième et troisième génération».

Justification

Toutes les générations d'agrocarburants doivent être encadrées.

Nº 6 DE MME ZRIHEN

Dans le dispositif, compléter le point 3 par les mots :

«et de favoriser l'émergence de politiques nationales et régionales des pays du Sud en concertation avec les producteurs agricoles ainsi qu'en appui des actions menées par les membres de la société civile actifs en ce domaine;».

Nº 7 DE MME ZRIHEN

Dans le dispositif, insérer un point 4bis (nouveau), rédigé comme suit :

«4bis. de garantir un système de certification et de traçabilité des agrocarburants issus d'une «filière de durabilité reconnue» afin de leur faciliter l'ouverture aux «marchés énergétiques»;».

Nr. 8 VAN MEVROUW ZRIHEN

In het dispositief, een punt 8bis (nieuw) invoegen, luidende :

« 8bis. de ontwikkelingslanden ertoe aan te zetten een echt geïntegreerd beleid van plattelandsontwikkeling in het leven te roepen, gericht op nationale bio-energie-beleidsvormen; ».

Nr. 9 VAN MEVROUW ZRIHEN

In het dispositief, punt 8 vervangen door wat volgt :

« zodra door onderzoek de precieze impact van de agrobrandstoffen — van welke generatie ook — is vastgesteld, de subsidies aan de producenten van agrobrandstoffen uit voedingsgewassen (« eerste generatie ») te verminderen ten gunste van de brandstoffen met een lagere koolstofvoetafdruk (« tweede en derde generatie »), zoals landbouwafval en agrobrandstoffen uit celloseplanten; ».

Verantwoording

Al te overhaaste veralgemening. Niemand kent werkelijk de afdruk van de tweede generatie. De subsidies aan de productieketens die de duurzaamheidscriteria niet in acht nemen moeten worden verminderd. Bepaalde productieketens van de eerste generatie kunnen daar misschien nog in slagen, maar het staat niet vast dat die van de tweede erin zullen slagen.

Nr. 10 VAN MEVROUW ZRIHEN

In het dispositief, punt 9 aanvullen met de woorden :

« en de ontwikkeling te stimuleren van planten die niet in concurrentie komen met voedingsgewassen, zowel vanwege de aard van de productie, als vanwege de « arme » of « dorre » bodem waarop die planten kunnen worden geteeld; ».

Nr. 11 VAN MEVROUW ZRIHEN

In het dispositief, punt 10 aanvullen met de woorden :

« en, zowel op Belgisch als op Europees niveau, van de landbouwsector en van zijn ontwikkeling één van de prioriteiten te maken van de « bilateraal » geïnitieerde beleidsvormen van samenwerking, door onder andere te investeren in infrastructuur en irrigatie, maar ook door de handel in productiemiddelen en

Nº 8 DE MME ZRIHEN

Dans le dispositif, insérer un point 8bis (nouveau), rédigé comme suit :

« 8bis. d'inciter les pays en développement à insuffler une véritable politique de développement rural intégré, axée sur des politiques nationales de bioénergie; ».

Nº 9 DE MME ZRIHEN

Dans le dispositif, remplacer le point 8 par ce qui suit :

« dès lors que les recherches en la matière permettront de définir exactement les impacts des agrocarburants — de quelle que génération que ce soit —, de réduire les subventions envers les producteurs d'agrocarburants issus des plantes alimentaires (« première génération ») au profit de celles qui ont une faible empreinte carbonique (« deuxième et troisième génération ») comme les déchets de culture et les agrocarburants dérivés de plantes cellulosiques; ».

Justification

Généralisation trop hâtive. Personne ne connaît réellement l'empreinte de la deuxième génération. Il faut réduire les subventions aux filières qui ne respectent pas les critères de durabilité. Certaines filières de la première génération peuvent peut-être encore y parvenir et toutes celles de la deuxième n'y parviendront pas forcément.

Nº 10 DE MME ZRIHEN

Dans le dispositif, compléter le point 9 par les mots :

« et de favoriser le développement de plantes qui ne rentrent pas en compétition avec les cultures alimentaires par la nature même de la production ainsi que par le caractère « pauvre » ou « aride » des sols sur lesquels de telles plantes peuvent être cultivées; ».

Nº 11 DE MME ZRIHEN

Dans le dispositif, compléter le point 10 par les mots :

« et de faire, tant à l'échelle nationale belge qu'europeenne, du secteur agricole et de son développement l'une des priorités des politiques de coopérations initiées « bilatéralement » en investissant notamment dans les infrastructures et l'irrigation mais aussi en améliorant les marchés d'intrants et de

producten te verbeteren, opdat de kleine bedrijven niet benadeeld worden; ».

produits en zones rurales pour que les petites exploitations ne soient pas désavantagées; ».

Nr. 12 VAN MEVROUW TEMMERMAN

In de considerans, punt D vervangen door wat volgt:

«D. gelet op de Europese richtlijn «Hernieuwbare Energie» die in december 2008 werd goedgekeurd om het aandeel van de agrobrandstoffen in de transportsector tegen 2020 tot 10% te doen stijgen en overwegende dat, in het kader van die doelstelling, België de ontwikkeling steunt van agrobrandstoffen van de «tweede generatie» (of zelfs van de «derde generatie»), waarbij in hoofdzaak afvalstoffen worden gebruikt; ».

Verantwoording

Dit amendement beoogt een actualisering van de tekst.

Nr. 13 VAN MEVROUW TEMMERMAN

In het dispositief, punt 1 vervangen door wat volgt:

«1. een maatschappelijk debat en een grondig onderzoek te voeren naar de duurzaamheidsimpact van de «tweede generatie» biobrandstoffen alvorens het engagement van België inzake de ontwikkeling van agrobrandstoffen van de «tweede en de derde generatie», geproduceerd uit afval en resten van de biomassa, opnieuw te bevestigen in diverse internationale en Europese instanties (meer bepaald de Europese Energieraad, de Europese Milieuraad en de Europese Ministerraad); ».

Verantwoording

Het verwijderen van landbouwafval, bladeren, houtafval om er biobrandstoffen van te maken heeft ook invloed op de vruchtbaarheid van de bodem. Door het zogenaamde «afval» te verwijderen, verwijdert men noodzakelijke nutriënten voor de bodem en verarmt het organisch materiaal in de bodem, juist belangrijk voor koolstofopslag.

Bovendien is de technologie voor deze tweede generatie biobrandstoffen duur en is de vraag of ontwikkelingslanden toegang zullen hebben tot deze nieuwe technologie.

Olga ZRIHEN.

Nº 12 DE MME TEMMERMAN

Dans les considérants, remplacer le point D par ce qui suit :

«D. compte tenu de la directive européenne sur les énergies renouvelables votée en décembre 2008, qui a pour objectif de porter à 10% d'ici 2020 la part des agrocarburants dans les transports, et considérant que, dans le cadre de cet objectif, la Belgique soutient le développement des agrocarburants dits de «seconde génération» (voire de «troisième génération») qui, pour leur majeure partie, valorisent les déchets; ».

Justification

Le présent amendement vise à actualiser le texte.

Nº 13 DE MME TEMMERMAN

Dans le dispositif, remplacer le point 1 par ce qui suit :

«1. de lancer un débat de société et de réaliser une étude approfondie concernant l'impact sur la durabilité de la «deuxième génération» de biocarburants avant de réaffirmer, au sein des diverses instances internationales et européennes (plus précisément au sein du Conseil européen de l'Energie, du Conseil européen de l'Environnement et du Conseil des ministres européens), l'engagement de la Belgique en faveur du développement des agrocarburants dits de «seconde et troisième génération» produits à partir des déchets et résidus issus de la biomasse; ».

Justification

L'utilisation de déchets agricoles, de feuilles, de déchets de bois pour en faire des biocarburants a également une influence sur la fertilité du sol. En prélevant lesdits «déchets», l'on retire les nutriments nécessaires au sol et l'on appauvrit le matériel organique qui joue pourtant un rôle important dans le stockage du carbone.

De surcroît, la technologie pour cette deuxième génération de biocarburants est onéreuse et la question se pose de savoir si les pays en développement y auront accès.

Nr. 14 VAN MEVROUW TEMMERMAN

In het dispositief, in punt 4, de woorden « gebruik van » vervangen door de woorden « onderzoek naar ».

Verantwoording

Zie amendement 13.

Marleen TEMMERMAN.

Nº 14 DE MME TEMMERMAN

Dans le dispositif dans le point 4, remplacer les mots « l'usage d' » par les mots « la recherche relative aux ».

Justification

Cf. amendement n° 13.